

Історія створення роману "Злочин і покарання"

В 1866 журнал "Російський вісник", що видається М.Н. Катковим, опублікував рукопис роману Достоевського, яка до нашого часу не дійшла. Збережені записні зошити Достоевського дають підставу припускати, що задум роману, його тема, сюжет, ідейна спрямованість склалися не відразу, швидше за все надалі об'єдналися два різних творчих задуму:

У другій половині 1865 Достоевський взявся до роботи над "психологічним звітом одного злочину": "Дія сучасне, в нинішньому році. Молодий чоловік, якого виключено зі студентів університету, міщанин за походженням і живе в крайній бідності ... зважився убити одну стару, титулярний радника, що дає гроші на відсотки. Стара дурна, глуха, хвора, жадібна ... зла і заїдає чужий вік, мучачи у себе в домробітниця свою молодшу сестру". У цьому варіанті ясно викладена суть сюжету роману "Злочин і кара". Лист Достоевського до Каткову підтверджує це: "Нерозв'язні питання постають перед вбивцею, неподозреваемие і несподівані почуття мучать його серце. Божний правда, земний закон беруть своє, і він закінчує тим, що змушений сам на себе донести. Примушений, щоб хоча загинути в каторзі, але приєднатися знову до людей. Закони правди і людська природа взяли своє".

Чим далі працював і обмірковував Достоевський план повісті, тим більше розростався її задум і обсяг. Матеріал "п'янений" органічно переливався в розповідь про вбивцю. За повернення в Петербург в кінці листопада 1855 автор знищив майже повністю написаний твір: *"Я все спалив. Нова форма, новий план мене захопив, і я почав знову. Працюю дні і ночі і все-таки працюю мало"*. З цього часу Достоевський визначився у формі роману, замінивши розповідь від першої особи розповіддю від автора, його ідейно-художньої структурі.

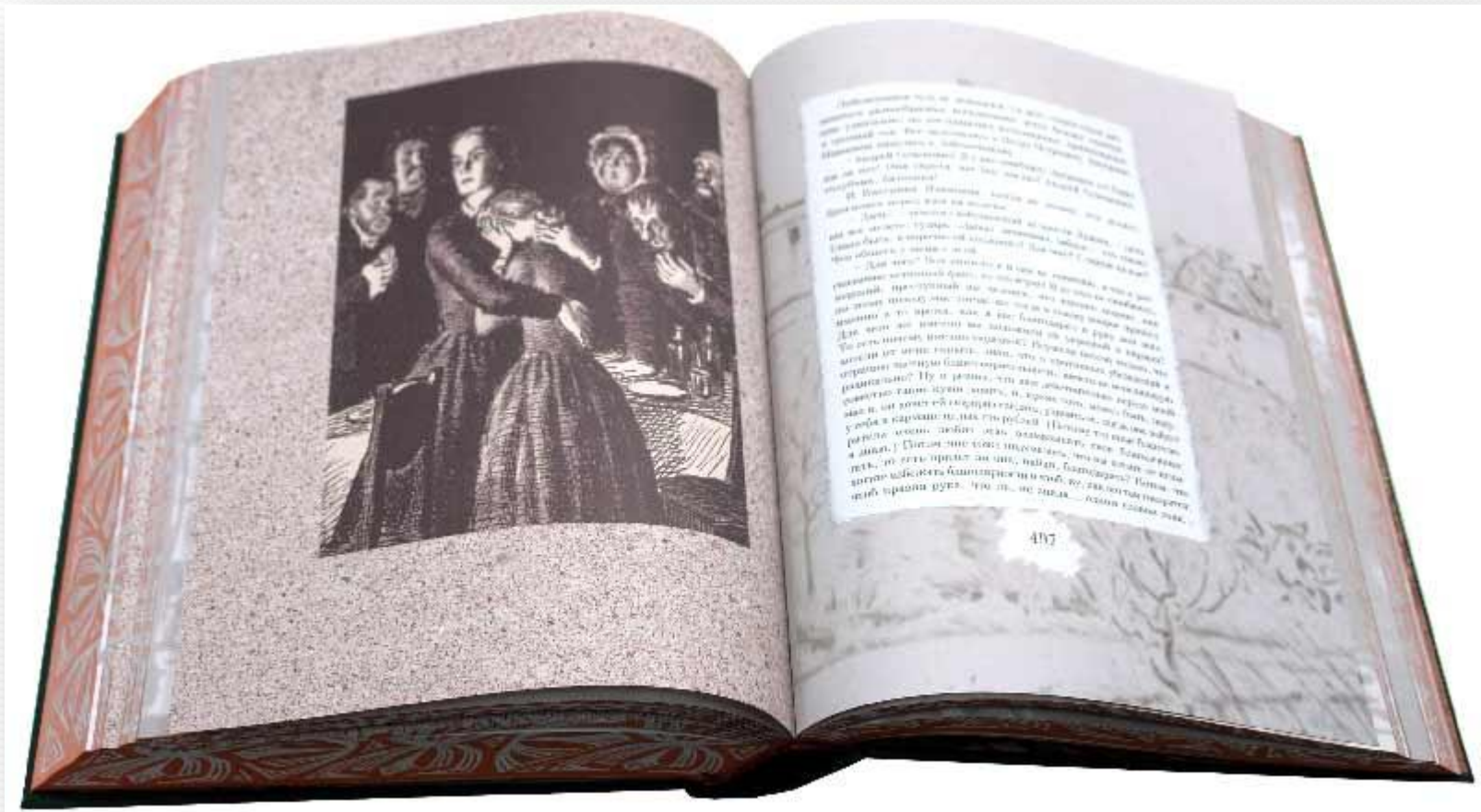

Про себе письменник любив говорити: "Я - дитя століття". Він дійсно ніколи не був пасивним спостерігачем життя. "Злочин і покарання" створювалося на ґрунті російської дійсності 50-х років ХІХ століття, журнальних і газетних спорів на філософські, політичні, юридичні та етичні теми, суперечок матеріалістів з ідеалістами, послідовників Чернишевського і його ворогів.

Рік публікації роману був особливим: 4 квітня Дмитро Володимирович Каракозов здійснив невдалий замах на царя Олександра II. Почалися масові репресії. Критика негайно відгукнулася на вихід "Злочини і покарання". Критик Н. Страхов відзначав, що *"автор взяв нігілізм у самому крайньому його розвитку, в тієї точки, далі якої вже майже нема куди йти"*. М. Катков визначав теорію Раскольниковова *"виразом соціалістичних ідей"*.

**З надзвичайною чуйністю Достоевський умів виділяти факти
одиночні, особистісні, але що свідчать про те, що "предвічним"
сили змінили напрямок свого руху.**

Петербурґ у житті Ф.Достоевського

Багато великих письменників ХІХ століття зображували прекрасне місто Петербург. Значне місце він займає і у добутках Ф. М.

Достоевського, але письменник не говорить про чудову архітектуру, про красу міста. Федір Михайлович як би заглядає усередину бідних будинків, де в жахливих умовах живуть герої його роману «Злочин і покарання».

У добутку ми бачимо тільки чорні сходи, облиті поміями, двори-колодязі, що нагадують душогубку, місто облуплених стін, нестерпної духоти і смороду, це місце, у якому неможливо бути здоровим, добрим, повним сил. Петербург душить і давить. Письменник ніколи не показує красу Петербурґа. Природи майже немає або акцентується її відсутність.

У цей момент зелені кольори символізують страждання і надії головних героїв роману. Достоевський у своєму добутку показав місто, у якому зароджується капіталізм, коли люди, що не зуміли пройти через соціальний перелом, виявляються на дні життя. Петербург є також і діючою особою роману, співучасником страшного злочину Раскольникова і свідком його каяття.

**Дякуємо за
увагу!**